

UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA

UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS IMTI ILGALAIKĘ IKI 1216 TŪKST. EUR PASKOLĄ PAIMTOMS PASKOLOMS GRAŽINTI IR TRUMPALAIKIO SKOLINIMOSI IŠ VALSTYBĖS BIUDŽETO FINANSINIO PAGRĮSTUMO VERTINIMAS

2021 m. kovo 15 d. Nr. A-2
Utena

Auditas atliktas, vykdant 2021 m. kovo 1 d.
pavedimą Nr. PV-1
Auditą atliko savivaldybės kontrolierė Daiva Karalienė

Auditas pradėtas 2021 m. kovo 1 d.
Auditas baigtas 2021 m. kovo 15 d.

Su audito ataskaita galima susipažinti Kontrolės ir audito tarnybos interneto puslapyje adresu www.utena.lt

Audito ataskaitos kopijos teikiamos: Utenos rajono savivaldybės merui, Utenos rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui

TURINYS

IŽANGA	3
AUDITO REZULTATAI	4
1. Pagrindiniai audito rezultatai (išvados)	4
2. Utenos rajono savivaldybės skolos ir skolinimosi vertinimas	5
2.1. Savivaldybei prisiimant skolinius įsipareigojimus 2016–2020 metais, buvo laikomasi teisės aktų reikalavimų.....	5
2.2. Savivaldybei imant iki 1216 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą, nebus pažeisti teisės aktai.....	6
2.3. Savivaldybei pasiskolinus paimtų paskolų grąžinimui, koreguojami savivaldybės pinigų srautai.....	8
2.4. Trumpalaikis savivaldybės skolinimasis iš valstybės biudžeto teisėtas ir finansiškai pagrįstas.....	9
PRIEDAI	11
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos.....	11
2 priedas. Audito apimtis ir metodai.....	12
3 priedas. Savivaldybės skolos 2016–2020 metais sudėtis ir pokyčiai.....	13
4 priedas. Savivaldybės skolos sudėtis 2021 m. vasario 28 d. duomenimis.....	14

IŽANGA

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu¹, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimus priimti reikalingas išvadas dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis.

Utenos rajono savivaldybės tarybos sprendimu² Kontrolės ir audito tarnybai pavesta atlikti auditą Utenos rajono savivaldybės administracijoje ir iki 2021 m. kovo 15 d. pateikti išvadas:

- dėl galimybės imti ilgalaikę dešimties metų laikotarpiui iki 1216 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti;

- dėl skolinimosi finansinio pagrįstumo, gaunant trumpalaikę iki 1500 tūkst. Eur paskolą iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų.

Vykdamas minėtą sprendimą, atliktas teisėtumo (atitikties) auditas, kurio tikslas: įvertinti, ar Utenos rajono savivaldybė turi galimybę imti ilgalaikę dešimties metų laikotarpiui iki 1216 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti; įvertinti Utenos rajono savivaldybės skolinimosi finansinį pagrįstumą, gaunant trumpalaikę iki 1500 tūkst. Eur paskolą iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų.

Audituojamas subjektas – Utenos rajono savivaldybės administracija, adresas Utenio a. 4, LT-28503 Utena, identifikavimo kodas 188710442.

Audituojamas laikotarpis – 2021 metai.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus³ ir pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁴, nustatančius pagrindines atitikties audito atlikimo gaires.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausomos nuomonės dėl Utenos rajono savivaldybės galimybės imti ilgalaikę dešimties metų laikotarpiui iki 1216 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti ir dėl Utenos rajono savivaldybės skolinimosi finansinio pagrįstumo, gaunant trumpalaikę iki 1500 tūkst. Eur paskolą iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų, pareiškiamos audito išvadose.

Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti ataskaitos 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (ataskaitos 12 psl.).

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktas.

² Utenos rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 23 d. sprendimo Nr. TS-29 „Dėl išvadų pateikimo“ 1 punktas, 1.1, 1.2 papunkčiai.

³ Valstybinio audito reikalavimai, patvirtinti LR Valstybės kontrolieriaus 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-171 (su vėlesniais pakeitimais).

⁴ 4000 TAAIS, 4100 TAAIS (TAAIS - Tarptautiniai aukščiausiųjų audito institucijų standartai).

AUDITO REZULTATAI

1. Pagrindiniai audito rezultatai (išvados)

1. Savivaldybei prisiimant skolinius įsipareigojimus 2016–2020 metais, buvo laikomasi teisės aktų reikalavimų

Utenos rajono savivaldybė 2016–2020 metais prisiimdama skolinius įsipareigojimus, laikėsi Lietuvos Respublikos Seimo nustatytų skolos ir skolinimosi limitų bei savivaldybės biudžeto balansui 2019–2020 metais taikytų Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo reikalavimų (ataskaitos 2.1 poskyris).

2. Savivaldybei imant iki 1216 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą, nebus pažeisti teisės aktai

Utenos rajono savivaldybei paėmus ilgalaikę iki 1216 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti, nebus viršyti Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu nustatyti savivaldybės skolos ir grynojo skolinimosi limitai taip pat nebus pažeisti Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme nustatyti savivaldybių skolinimosi principai bei Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatos (ataskaitos 2.2 poskyris).

3. Savivaldybei pasiskolinus paimtų paskolų grąžinimui, koreguojami savivaldybės pinigų srantai

Utenos rajono savivaldybei paėmus ilgalaikę iki 1216 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti, paskolų grąžinimo išlaidos persikelia į ateinančius laikotarpius. Tai leidžia 2021 metais paskolų grąžinimui reikalingą lėšų sumą panaudoti kitų savivaldybės priemonių finansavimui (ataskaitos 2.3 poskyris).

4. Trumpalaikis savivaldybės skolinimasis iš valstybės biudžeto teisėtas ir finansiškai pagrįstas

Pagal planuojamus Utenos rajono savivaldybės pajamų ir išlaidų savarankiškosioms funkcijoms vykdyti srautus, 2021 metų I–III ketvirčiais susidaro laikinas pajamų trūkumas, kuriam padengti nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų. Tokios aplinkybės, vadovaujantis skolinimasis iš valstybės biudžeto reglamentuojančiais teisės aktais, leidžia savivaldybei prašyti iki 1500 tūkst. Eur trumpalaikės paskolos iš valstybės biudžeto apyvartos lėšų (ataskaitos 2.4 poskyris).

2. Utenos rajono savivaldybės skolos ir skolinimosi vertinimas

2.1. Savivaldybei prisiimant skolinius įsipareigojimus 2016–2020 metais, buvo laikomasi teisės aktų reikalavimų

» Vadovaujantis Savivaldybių skolinimosi taisyklėmis⁵, į savivaldybių skolą įskaitomi visi savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis bei kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

Utenos rajono savivaldybės skola 2016–2020 m. pabaigos duomenimis svyravo nuo 8658,3 tūkst. Eur (2018 m. pabaigoje) iki 12123,6 tūkst. Eur (2020 m. pabaigoje) (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Savivaldybės skola 2016–2020 metų pabaigos duomenimis

Rodiklis / Metai	2016	2017	2018	2019	2020
Savivaldybės prisiimtų skolinių įsipareigojimų likutis metų pabaigoje, tūkst. Eur, iš jų pagal:	8 925,9	8 742,1	8 658,3	9 788,9	12 123,6
- ilgalaikių paskolų sutartis	8 925,9	8 742,1	8 658,3	9 612,3	10 309,5
- trumpalaikių paskolų sutartis	0	0	0	0	1 631,0
- finansinės nuomos (lizingo) sutartis	0	0	0	113,9	114,6
- DNMP ir ETPT ⁶ modelį	0	0	0	62,7	68,5
- prekybos kreditų restruktūrizavimo sutartis	0	0	0	0	0
- kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus	0	0	0	0	0
tame tarpe - ilgalaikiai skolinai įsipareigojimai, tūkst. Eur	8 925,9	8 742,1	8 658,3	9 788,9	10 492,6

Ženklių skolos likučio 2019 m. pabaigoje pokytį lėmė savivaldybės paimta paskola LR finansų ministro nustatyta tvarka atrinktiems projektams⁷ finansuoti, prisiimti įsipareigojimai pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis bei įsipareigojimai pagal Daugiabučių namų modernizavimo programą (toliau – DNMP)⁸, kurie vadovaujantis nuo 2019 m. kovo 23 d. galiojančio LR finansų ministro įsakymo nuostatomis, traukiami į savivaldybės skolinius įsipareigojimus.

Skolos likučio 2020 metais augimą sąlygojo skolinimasis LR finansų ministro nustatyta tvarka 2019 ir 2020 metais atrinktiems projektams⁹ finansuoti bei neįvykdyti trumpalaikiai skoliniai įsipareigojimai pagal su Finansų ministerija 2020 metais sudarytas paskolų sutartis. Pastebėtina, kad pagal pastarąsias sutartis suteiktoms ir iki 2020 m. gruodžio 31 d. negrąžintoms paskoloms LR finansų ministerija netaiko išieškojimo, iki priimamas sprendimas dėl Finansų ministerijos asignavimuose numatytų lėšų 2020 metų savivaldybių negautoms pajamoms padengti paskirstymo.

⁵ Savivaldybių skolinimosi taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁶ ETPT modelis – viešojo pastato energetinio efektyvumo didinimo projekto finansavimo ir įgyvendinimo forma, nurodyta Viešųjų pastatų energetinio efektyvumo didinimo programoje, patvirtintoje LRV 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energetinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo. Apima viešųjų pastatų ir gatvių apšvietimo atnaujinimą, kai pagal sutartis atnaujinamas turtas priskiriamas valdžios sektoriui.

⁷ „Utenos vaikų lopšelio-darželio „Pasaka“ pastato energetinio efektyvumo didinimas ir modernizavimas“, „Utenos vaikų lopšelio-darželio „Šaltinėlis“ modernizavimas“.

⁸ DNMP - Daugiabučių namų modernizavimo programa, kaip nurodyta LR Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarime Nr. 1213 „Dėl daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“.

⁹ 2019 m. - „Utenos vaikų lopšelio-darželio „Pasaka“ pastato energetinio efektyvumo didinimas ir modernizavimas“, „Utenos vaikų lopšelio-darželio „Šaltinėlis“ modernizavimas“; 2020 m. - „Biokuro katilinių Kuktiškėse, Tauragnuose ir Vyžuonose įrengimas“.

Savivaldybės skolos 2016–2020 metais sudėtis ir pokyčiai pagal skolinių įsipareigojimų rūšis pateikti ataskaitos 3 priede.

» Pagal Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymų nuostatas, iš valstybės biudžeto suteiktos trumpalaikės paskolos laikinam pajamų trūkumui padengti į skolos ir skolinimosi limitus neįskaitomos. Taigi, savivaldybės skolos ir skolinimosi 2016–2020 atitikties nustatytus limitus vertinimui, imami tik ilgalaikių skolinių įsipareigojimų duomenys (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Skolos ir skolinimosi limitai bei savivaldybės skolos ir skolinimosi rodikliai 2016–2020 metais

Rodikliai/Metai	2016	2017	2018	2019	2020
Bazinis dydis skolos limitui skaičiuoti, tūkst. Eur	15 770,0	16 183,0	19 828,0	20 272,0	22 881,0
LR Seimo nustatytas skolos limitas, proc.	70	70	60	60	60
Savivaldybės skolos likutis ¹⁰ metų pabaigoje, tūkst. Eur	8 925,9	8 742,10	8 658,3	9 788,9	10 492,6
Savivaldybės skolos rodiklis metų pabaigoje, proc.	56,6	54,0	43,7	48,3	45,9
Bazinis dydis metinio grynojo skolinimosi limitui skaičiuoti, tūkst. Eur	28 189,1	negali būti teigiamas	negali būti teigiamas	20 272,0*	22 881,0*
Metinio grynojo skolinimosi limitas, proc.	1,5			5,0*	10*
Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma ¹¹ , tūkst. Eur	- 124,9	-183,8	-83,9	-67,5 1000,0*	-254,5 958,1*
Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi rodiklis, proc.	neigiamas	neigiamas	neigiamas	4,9*	4,2*

Šaltinis - Utenos rajono savivaldybės skolinių įsipareigojimų ataskaitos. Kontrolės ir audito tarnybos dokumentai

* LR finansų ministro nustatyta tvarka atrinktiems projektams finansuoti (skolinantis paimtoms paskoloms grąžinti, turi būti užtikrintas atitinkamas savivaldybės biudžeto balanso rodiklis, nustatytas LR Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme)

Kaip matyti pagal 2 lentelėje pateiktus duomenis, Utenos rajono savivaldybė, skolindamasi 2016–2020 metais, laikėsi teisės aktais nustatytų skolos ir metinio grynojo skolinimosi limitų bei užtikrino savivaldybės 2019 ir 2020 metų biudžetams taikytus Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo reikalavimus.

2.2. Savivaldybei imant iki 1216 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą, nebus pažeisti teisės aktai

Savivaldybės, laikydamosi Seimo patvirtintų skolos ir skolinimosi limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus arba užsienio kreditorių ilgalaikės¹² paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams vykdyti¹³. Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme¹⁴ (toliau – 2021 m. Rodiklių įstatymas) savivaldybei nustatyti skolos ir skolinimosi limitai:

¹⁰ Neskaitant iš valstybės biudžeto suteiktų ir negrąžintų trumpalaikių paskolų.

¹¹ Metinio grynojo skolinimosi suma – einamaisiais biudžetiniai metais savivaldybės skolinantis prisiimtų ir įvykdytų įsipareigojimų skirtumas biudžetinių metų pabaigoje (neskaitant trumpalaikių paskolų iš valstybės biudžeto).

¹² Ilgalaikės paskolos - paskolos, kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetiniais metais.

¹³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 punktą.

¹⁴ Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 1, 2, 4 punktai.

- savivaldybės skola (pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolas, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis) negali viršyti 60 procentų šio įstatymo 6 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų¹⁵, t. y. negali būti didesnė nei 13852,2 tūkst. Eur¹⁶;

- savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma negali viršyti 1,5 procento biudžeto pajamų¹⁷ dėl 2021 metams prognozuojamo neigiamo produkcijos atotrūkio nuo potencialo, t. y. negali būti didesnė kaip 646,30 tūkst. Eur¹⁸;

- metinio grynojo skolinimosi suma finansų ministro nustatyta tvarka 2019 ir 2020 metais atrinktiems projektams, kuriais prisidedama prie regiono ir (arba) savivaldybės socialinės ir ekonominės plėtros tikslų, nustatytų strateginio planavimo dokumentuose, pasiekimo ir mažinamos savivaldybės biudžeto išlaidos ir (arba) didinamos savivaldybės biudžeto pajamos, atitinka lėšų sumą, kurios reikia šiems projektams įgyvendinti; savivaldybės biudžeto atitiktis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatomis turi būti pasiekta per ketverių metų laikotarpį, skaičiuojant nuo pirmų metų, kai pradėta skolintis projektams įgyvendinti (pastaba: 2019 metais).

Kaip ankstesniais, taip ir 2021 metais, į skolos ir skolinimosi limitus neįskaitomos iš valstybės biudžeto suteiktos trumpalaikės paskolos laikinam pajamų trūkumui padengti (toliau – valstybės biudžeto trumpalaikė paskola) taip pat tokios paskolos, suteiktos 2020 metais¹⁹.

Utenos rajono savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas 2021 m. vasario 28 d. buvo 12142,3 tūkst. Eur, iš kurių į skolos ir skolinimosi limitus įskaitomi ilgalaikiai įsipareigojimai – 10511,3 tūkst. Eur (žr. 3 lentelę). Minėtą sumą sudarė įsipareigojimai pagal ilgalaikių paskolų ir finansinės nuomos (lizingo) sutartis bei įsipareigojimai pagal daugiabučių namų modernizavimo programą (savivaldybės skolos sudėtis pagal kiekvieną sutartį pateikta ataskaitos 4 priede).

3 lentelė. Savivaldybės skola 2021 m. vasario 28 d. duomenimis

Rodiklis / Metai	2021-02-28
Savivaldybės prisiimtų skolinių įsipareigojimų likutis, tūkst. Eur, iš jų pagal:	12 142,3
- ilgalaikių paskolų sutartis	10 309,5
- trumpalaikių paskolų sutartis	1 631,0
- finansinės nuomos (lizingo) sutartis	133,3
- DNMP ir ETPT modelį	68,5
- prekybos kreditų restruktūrizavimo sutartis	0
- kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus	0
tame tarpe - ilgalaikiai skolinai įsipareigojimai, tūkst. Eur	10 511,3

Remiantis savivaldybės skolinių įsipareigojimų likučio 2021 m. vasario 28 d. duomenimis, atsižvelgiant į tai, kad iš valstybės biudžeto suteiktos trumpalaikės paskolos neįskaitomos į skolos ir skolinimosi limitus, įvertinus iki 2021 m. vasario 28 d. nepaimtos paskolos pagal 2020-06-02 kredito

¹⁵ Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 6 priede Utenos rajono savivaldybei patvirtintas prognozuojamų pajamų dydis – 22087 tūkst. Eur.

¹⁶ 22087 tūkst. Eur x 60 % = 13852,2 tūkst. Eur

¹⁷ 41 718,4 Eur + 1 368,1 tūkst. Eur metų pradžios lėšų likutis = 43 086,5 tūkst. Eur

¹⁸ 43 086,5 tūkst. Eur x 1,5 % = 646,30 tūkst. Eur

¹⁹ Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 2 dalis.

sutartį Nr. 188710442-K3/S3-48 likutį (175,3 tūkst. Eur) investiciniams projektams²⁰ finansuoti, apskaičiuojami savivaldybės skolos ir skolinimosi rodikliai, kurie būtų savivaldybei paėmus ilgalaikę iki 1216 tūkst. Eur paskolą paimtų paskolų gražinimui. Skaičiuojant minėtus rodiklius, atsižvelgiama į tai, kad, savivaldybei sudarius sutartį dėl ilgalaikės paskolos paimtų paskolų gražinimui, faktiškai prisiimamų skolinių įsipareigojimų sumomis bus gražinami įsipareigojimai pagal ankstesnes ilgalaikio kredito sutartis, dėl ko šios paskolos paėmimas nedarys įtakos savivaldybės skolos ir metinio grynojo skolinimosi rodikliams (žr. 4 lentelę).

4 lentelė. Skolos ir skolinimosi duomenys bei limitai 2021 metais

Skolos ir skolinimosi rodikliai	2021-02-28 duomenimis		Seimo nustatytas limitas 2021 metais	
	tūkst. Eur	proc.	tūkst. Eur	proc.
Savivaldybės skola ²¹	10 511,3	45,5	13 852,2	60,0
2021-02-28 dienai nepanaudotas paskolos likutis finansų ministro nustatyta tvarka atrinktiems projektams finansuoti	175,3	x	x	x
Planuojama imti ilgalaikę paskola, dėl kurios paėmimo teikiama išvada	1 216,0	x	x	x
Savivaldybės skola, panaudojus paskolos likutį ir paėmus paskolą turimų paskolų gražinimui	10 686,6 ²²	46,3	13 852,2	60,0
Metinio grynojo skolinimosi suma	0	0	646,30	1,5
Metinio grynojo skolinimosi suma finansų ministro nustatyta tvarka atrinktiems projektams	175,3	netaikoma	lėšų suma, reikalinga šiems projektams įgyvendinti	

Pastaba: bazinis dydis skolos limitui skaičiuoti – 23087 tūkst. Eur, grynojo skolinimosi limitui – 43086,5 tūkst. Eur

Taigi, Utenos rajono savivaldybei paėmus ilgalaikę iki 1216 tūkst. Eur paskolą paimtomis paskoloms gražinti, nebus viršyti 2021 m. Rodiklių įstatymu nustatyti skolos ir skolinimosi limitai, taip pat nebus pažeistos Biudžeto sandaros įstatymo ir Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatos.

2.3. Savivaldybei pasiskolinus paimtų paskolų gražinimui, koreguojami savivaldybės pinigų srautai

Pagal šiuo metu vykdomose ilgalaikio kredito sutartyse nustatytus paskolų gražinimo grafikus 2021 metais gražintina paskolų suma sudaro 1215,6 tūkst. Eur, 2022–2024 m. – po 1439,8 tūkst. Eur ir t. t. (žr. 5 lentelę). Šias išlaidas lyginant su dydžiais, kurie būtų paėmus ilgalaikę paskolą turimų paskolų gražinimui, matyti, kad ilgalaikės paskolos paėmimu 2021 m. paskolų gražinimo išlaidos perkeliamos į vėlesnius laikotarpius, tokiu būdu sudarant sąlygas šiais metais paskolų gražinimui reikalingą lėšų sumą panaudoti kitų savivaldybės priemonių finansavimui (žr. 5 lentelę).

²⁰ Utenos vaikų lopšelio-darželio „Pasaka“ pastato energetinio efektyvumo didinimas ir modernizavimas“ bei „Utenos vaikų lopšelio-darželio „Šaltinėlis“ modernizavimas“.

²¹ Neskaitant skolos iš valstybės biudžeto pagal trumpalaikių paskolų sutartis.

²² 10511,3 tūkst. Eur + 175,3 tūkst. Eur +1216 tūkst. Eur -1216 tūkst. Eur = 10686,6 tūkst. Eur.

5 lentelė. Paskolų grąžinimo išlaidų ateinančiais laikotarpiais palyginimas

Metai	Lėšų poreikis ²³ paskolų grąžinimui pagal šiuo metu vykdomas ilgalaikio kredito sutartis, tūkst. Eur	Preliminarus ²⁴ lėšų poreikis paskolų grąžinimui, paėmus ilgalaikę paskolą paskolų grąžinimui, tūkst. Eur	Lėšų poreikio skirtumas, tūkst. Eur (sumažėjimas -, padidėjimas +)
2021	1215,6	0	-1215,6
2022	1439,8	1499,8	+60
2023	1439,8	1560,8	+121
2024	1439,8	1560,8	+121
2025	1747,8	1868,8	+121
2026	1709,7	1830,7	+121
2028	480	601	+121
2028	480	601	+121
2029	464	585	+121
2030	68,2	189,2	+121
2031		121	+121
2032		66,6	+66,6
Iš viso	10484,7	10484,7	0

Pagal šiuo metu vykdomų ilgalaikio kredito sutarčių sąlygas savivaldybė už paskolas moka kintamas palūkanas. Apskaičiuojamą kintamų palūkanų normą pagal visas vykdomas kredito sutartis sudaro dvi dalys: tarpbankinė palūkanų norma - 6 mėnesių EURIBOR²⁵ - ir banko marža; banko maržos dydis (procentais) yra nekintamas visu šių sutarčių galiojimo laikotarpiu. Kaip žinia, EURIBOR dydis nepriklauso nuo kredito sutarčių sąlygų, todėl savivaldybės palūkanų išlaidų pokyčius, paėmus ilgalaikę paskolą paimtoms paskoloms grąžinti, lems banko maržos dydis sudaromoje ilgalaikio kredito sutartyje.

Tikėtina²⁶, kad minėtas dydis neturėtų būti reikšmingai didesnis už nustatytus šiuo metu vykdomose sutartyse, todėl savivaldybės palūkanų išlaidos už ilgalaikes paskolas ženkliai išaugti neturėtų.

2.4. Trumpalaikis savivaldybės skolinimasis iš valstybės biudžeto teisėtas ir finansiškai pagrįstas

Savivaldybės Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti trumpalaikes²⁷ paskolas biudžetinais metais laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka šiam tikslui savivaldybės biudžeto apyvartinių lėšų; taip pat Vyriausybės nustatyta tvarka savivaldybėms gali būti teikiamos trumpalaikės paskolos iš valstybės biudžeto apyvartinių lėšų²⁸.

²³ Lėšų poreikis pateiktas, remiantis negrąžintų ilgalaikių paskolų likučiais 2021-01-01 ir nepanaudotos paskolos pagal 2020-06-20 kredito sutartį likučiu pagal šiuo metu vykdomas aštuonias kredito sutartis ir šiose sutartyse nustatytais kreditų grąžinimo grafikais.

²⁴ Preliminarus poreikis skaičiuotas, atsižvelgiant į šiuo metu vykdomose kredito sutartyse nustatytus kredito grąžinimo grafikus ir į prognozuojamą lėšų poreikį, kuris galėtų būti, jei ilgalaikę paskolą pagal planuojamą sudaryti sutartį būtų pradėta grąžinti 2022 m. II pusmetį.

²⁵ 6 mėnesių EURIBOR skaičiuojama pagal 6 mėnesių EURIBOR reikšmę palūkanų normos keitimo dieną (EURIBOR reikšmės skaičiuoja ir nustato Europos Bankų Asociacija).

²⁶ Utenos rajono savivaldybės administracijos 2021-03-03 raštas Nr. (3.11E)S-521 „Dėl informacijos pateikimo“.

²⁷ Trumpalaikės paskolos - paskolos, kurių grąžinimo terminas tais pačiais biudžetinais metais.

²⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 2 punktas, 2 dalis.

Savivaldybės tarybos sprendimu²⁹ patvirtintas Utenos rajono savivaldybės 2021 metų biudžetas, kurį sudaro 41718,4 tūkst. Eur pajamų, 1368,10 tūkst. Eur metų pradžios lėšų likutis, 2282,9 tūkst. Eur skolintų lėšų, 42856,8 tūkst. Eur asignavimų išlaidoms ir turtui įsigyti bei 2512,6 tūkst. Eur paskoloms gražinti. Vadovaujantis Utenos rajono savivaldybės biudžeto projekto rengimo, asignavimų išdavimo, pranešimo apie asignavimų pakeitimus ir atskaitomybės tvarkos aprašu³⁰, asignavimų valdytojai programų sąmatas pagal kiekvieną finansavimo šaltinį, priemones, visus funkcinės ir ekonominės klasifikacijos kodus, paskirstant metų ketvirčiais, turi sudaryti ir patvirtinti iki šių metų kovo 19 dienos. Taigi, iki šios ataskaitos parengimo, ketvirčiais buvo paskirstytos tik savivaldybės biudžeto pajamos ir asignavimai savarankiškosioms funkcijoms vykdyti (finansavimo šaltiniai B ir BE). Remiantis aukščiau minėtų pajamų ir asignavimų ketvirtiniu paskirstymu matyti, kad 2021 metų I–III ketvirčiais suplanuoti asignavimai, reikalingi savarankiškosioms funkcijoms finansuoti, yra didesni už planuojamas pajamas (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Savivaldybės 2021 metų pajamų ir išlaidų savarankiškosioms funkcijoms vykdyti paskirstymas

Eil. Nr.	2020 m. laikotarpis/ Rodiklis	Pajamos, tūkst. Eur	Asignavimai, tūkst. Eur	Skirtumas, tūkst. Eur (3 st.-4 st.)
1	2	3	4	5
1	I ketvirtis	6 192,4	6 485,9	-293,5
2	II ketvirtis	5 605,9	8 295,1	-2 689,2
3	I pusmetis (1 eil.+2 eil.)	11 798,3	14 781,0	-2 982,7
4	III ketvirtis	5 358,0	5 569,7	-211,7
5	9 mėnesiai (3 eil.+4 eil.)	17 156,3	20 350,7	-3 194,4
6	IV ketvirtis	7 779,0	4 584,6	3 194,4
7	Metai (5 eil.+6 eil.)	24 935,3	24 935,3	0

Netolygų pajamų ir išlaidų savarankiškosioms funkcijoms vykdyti paskirstymą metų ketvirčiais lemia 2021 metais dengiamas savivaldybės biudžetinių įstaigų įsiskolinimas 2020 m. gruodžio 31 d., lėšų apmokėjimui už darbuotojų atostogas poreikis, Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatyti į savivaldybės biudžeto pajamas įskaitomų mokesčių sumokėjimo terminai³¹ ir pan. Dėl to 2021 metų I–III ketvirčiais, lyginant su asignavimų savarankiškųjų funkcijų vykdymui poreikiu, numatomas pajamų trūkumas, kurį planuojama kompensuoti IV ketvirčio pajamomis. Kas rodo, jog 2021 metų I-ą pusmetį savivaldybė gali pritrūkti apyvartinių lėšų ir kad numatomas pajamų trūkumas yra laikinas.

Siekdama užtikrinti savalaikį savivaldybės strateginiame plane numatytų priemonių vykdymą bei savivaldybės biudžetinių įstaigų finansavimą, savivaldybė pagrįstai gali prašyti iki 1500 tūkst. Eur trumpalaikės paskolos iš valstybės biudžeto laikinam 2021 metų savivaldybės biudžeto pajamų trūkumui padengti, nepakankant savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų.

Savivaldybės kontrolierė

Daiva Karalienė

²⁹ Utenos rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 23 d. sprendimas Nr. TS-28 „Dėl Utenos rajono savivaldybės 2021 metų biudžeto patvirtinimo“.

³⁰ Utenos rajono savivaldybės biudžeto projekto rengimo, asignavimų išdavimo, pranešimo apie asignavimų pakeitimus ir atskaitomybės tvarkos aprašo, patvirtinto Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. AĮ- 866, 14, 15 punktai.

³¹ Žemės mokesčio sumokėjimo terminas – iki lapkričio 15 d., nuomos mokesčio už valstybinę žemę sumokėjimo terminas – iki spalio 15 d.

PRIEDAI

2021 m. kovo 15 d. audito ataskaitos Nr. A-2
„Utenos rajono savivaldybės galimybės imti ilgalaike iki
1216 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti ir trumpalaikio
skolinimosi iš valstybės biudžeto finansinio pagrįstumo vertinimas“
1 priedas

SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

Seimas – Lietuvos Respublikos Seimas.

Vyriausybė – Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

savivaldybė – Utenos rajono savivaldybė.

savivaldybės taryba – Utenos rajono savivaldybės taryba.

Kontrolės ir audito tarnyba – Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba.

Metinio grynojo skolinimosi suma – einamaisiais biudžetiniai metais savivaldybės skolinantis prisiimtų ir įvykdytų įsipareigojimų skirtumas biudžetinių metų pabaigoje.

Finansinės nuomos (lizingo) sutartys - finansinės nuomos (lizingo) sutartys, įskaitant valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartis, jeigu jos teisės aktų, reglamentuojančių viešojo ir privataus sektorių partnerystę, nustatyta tvarka laikomos finansinės nuomos (lizingo) sutartimis, ir veiklos nuomos sutartis, kurios pagal finansų ministro patvirtintus Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus laikomos finansinės nuomos (lizingo) sutartimis).

Kiti įsipareigojamieji skolos dokumentai - komerciniai popieriai, paprastieji ir įsakomieji vekseliai, faktoringo (be regreso teisės) sutartys, kreditorinio reikalavimo perleidimo sutartys, prekybos kreditų restruktūrizavimo sutartys, – kai sudarant naują dvišalį susitarimą keičiamos prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo suteikto prekybos kredito pagrindinės sąlygos (sudaromas naujas panaudoto kredito mokėjimų grafikas ir (ar) nustatomos palūkanos), kiti įsipareigojamieji skolos dokumentai, pagal kuriuos savivaldybės mokėjimai prekių tiekėjui ar paslaugų teikėjui perleidžiami finansų įstaigai ir (ar) finansų įstaiga neturi tiesioginės ar netiesioginės regreso teisės į prekių tiekėją ar paslaugų teikėją, jeigu savivaldybė nevykdo mokėjimo įsipareigojimų finansų įstaigai.

2021 m. kovo 15 d. audito ataskaitos Nr. A-2
 „Utenos rajono savivaldybės galimybės imti ilgalaikę iki
 1216 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti ir trumpalaikio
 skolinimosi iš valstybės biudžeto finansinio pagrįstumo vertinimas“
 2 priedas

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito tikslas:

- įvertinti, ar Utenos rajono savivaldybė turi galimybę imti ilgalaikę dešimties metų laikotarpiui iki 1216 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti; įvertinti Utenos rajono savivaldybės skolinimosi finansinį pagrįstumą, gaunant trumpalaikę iki 1500 tūkst. Eur paskolą iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, nustatančius pagrindines atitikties audito atlikimo gaires;
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad savivaldybė, imdama ilgalaikę iki 1216 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti, ir gaudama trumpalaikę iki 1500 tūkst. Eur paskolą iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų, nepažeis teisės aktų reikalavimų ir kad savivaldybės skolinimasis iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti yra finansiškai pagrįstas.

Audito apimtis ir metodai	
Bendra informacija	
Savivaldybės skolinių įsipareigojimų likutis 2021 m. pradžioje	12123,6 tūkst. Eur
Audito apimties apribojimai	Ataskaitos rengimo dienos duomenimis ketvirčiais buvo paskirstytos tik savivaldybės biudžeto pajamos ir asignavimai savarankiškosioms funkcijoms vykdyti (finansavimo šaltinis B). Todėl buvo vertinamas savivaldybės biudžeto apyvartinių lėšų trūkumas savarankiškųjų funkcijų vykdymui
Vertintos sritys ir jose atliktos audito procedūros	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose nustatyta reikšmingo iškraipymo rizika	Nenustatyta
Sritys, kuriose vertintas kontrolės procedūrų efektyvumas	Netestuota
Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros	Savivaldybės skolos ir skolinimosi sritys
Teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis	Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 1, 2 dalys; Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalis; Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas; Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas; Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas; Lietuvos Respublikos 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas; Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas; Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas; Savivaldybių skolinimosi taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių“ (LRV 2015 m. kovo 13 d. nutarimo Nr. 251 redakcija), 4, 5 punktai.

2021 m. kovo 15 d. audito ataskaitos Nr. A-2
 „Utenos rajono savivaldybės galimybės imti ilgalaikę iki
 1216 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti ir trumpalaikio
 skolinimosi iš valstybės biudžeto finansinio pagrįstumo vertinimas“
 3 priedas

SAVIVALDYBĖS SKOLOS 2016–2020 METAIS SUDĖTIS IR POKYČIAI

1 lentelė. Savivaldybės skolos pagal paskolų sutartis duomenys, tūkst. Eur

Rodikliai / Metai	2016	2017	2018	2019	2020
Įsipareigojimų dėl ilgalaikių paskolų likutis metų pradžioje	9 050,8	8 925,9	8 742,1	8 658,3	9 612,3
Gautų ilgalaikių paskolų sumos	663,9*	0	500,0	1 537,8**	1 753,0***
Grąžintų ilgalaikių paskolų sumos	925,7	302,4	699,0	703,9	1 055,8
Įsipareigojimų dėl ilgalaikių paskolų likutis metų pabaigoje	8 925,9	8 742,1	8 658,3	9 612,3	10 309,5
Įsipareigojimų dėl trumpalaikių paskolų likutis metų pradžioje	0	0	0	0	0
Gautų trumpalaikių paskolų sumos	0	0	0	0	1 631,0
Grąžintų trumpalaikių paskolų sumos	0	0	0	0	0
Įsipareigojimų dėl trumpalaikių paskolų likutis metų pabaigoje	0	0	0	0	1 631,0
Įsipareigojimų pagal paskolų sutartis likutis metų pabaigoje ir viso	8 925,9	8 742,1	8 658,3	9 612,3	11 940,5

Šaltinis - Utenos rajono savivaldybės skolinių įsipareigojimų ataskaitos, Kontrolės ir audito tarnybos dokumentai

Pastabos: *neskaitant 7457,5 tūkst. Eur paskolų perfinansavimo;

** tame tarpe 1 000,0 tūkst. Eur paskola LR finansų ministro nustatyta tvarka atrinktiems projektams „Utenos vaikų lopšelio-darželio „Pasaka“ pastato energetinio efektyvumo didinimas ir modernizavimas“, „Utenos vaikų lopšelio-darželio „Šaltinėlis“ modernizavimas“ finansuoti.

*** tame tarpe 958,1 tūkst. Eur paskolos LR finansų ministro nustatyta tvarka atrinktiems projektams „Utenos vaikų lopšelio-darželio „Pasaka“ pastato energetinio efektyvumo didinimas ir modernizavimas“, „Utenos vaikų lopšelio-darželio „Šaltinėlis“ modernizavimas“ bei „Biokuro katilinių Kuktiškėse, Tauragnuose ir Vyžuonose įrengimas“ finansuoti

2 lentelė. Savivaldybės skolos pagal automobilių finansinės nuomos (lizingo) sutartis duomenys, tūkst. Eur

Rodikliai / Metai	2019	2020
Įsipareigojimų pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis likutis metų pradžioje	0	113,9
Prisiimtų įsipareigojimų pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis sumos	187,1	32,0
Grąžintų įsipareigojimų pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis sumos	73,2	31,3
Įsipareigojimų pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis likutis metų pabaigoje	113,9	114,6

Šaltinis - Utenos rajono savivaldybės skolinių įsipareigojimų ataskaitos, Kontrolės ir audito tarnybos dokumentai

3 lentelė. Savivaldybės skolos pagal daugiabučių namų modernizavimo programą duomenys, tūkst. Eur

Rodikliai / Metai	2019	2020
Paskolų įsipareigojimų pagal DNMP likutis metų pradžioje	63,1	62,7
Prisiimtų paskolų įsipareigojimų pagal DNMP sumos	0	12,1
Grąžintų paskolų įsipareigojimų pagal DNMP sumos	0,4	6,3
Paskolų įsipareigojimų pagal DNMP likutis metų pabaigoje	62,7	68,5

Šaltinis - Utenos rajono savivaldybės skolinių įsipareigojimų ataskaitos, Kontrolės ir audito tarnybos dokumentai

2021 m. kovo 15 d. audito ataskaitos Nr. A-2
 „Utenos rajono savivaldybės galimybės imti ilgalaikę iki
 1216 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti ir trumpalaikio
 skolinimosi iš valstybės biudžeto finansinio pagrįstumo vertinimas“
 4 priedas

SAVIVALDYBĖS SKOLOS SUDĖTIS 2021 M. VASARIO 28 D. DUOMENIMIS

Eil. Nr.	Sutarties sudarymo data	Sutarties numeris	Paskolos grąžinimo/ sutarties terminas	Skolos likutis 2020-02-29, tūkst. Eur
Ilgalaikių paskolų sutartys				
1	2015-06-18	188710442-K2/S9-74	2025-06-30	827,0
2	2016-03-31	KS-2016-403-11/S3-22	2026-12-31	5 743,7
3	2018-11-29	0791812020156-03/S9-89	2028-12-31	448,0
4	2019-05-08	KS-2019-557-11/S3-39	2029-12-31	537,8
5	2019-09-25	0761912020092-03/S3-103	2029-12-31	1 000,0
6	2020-06-02	188710442-K3/S3-48	2030-03-31	724,7
7	2020-06-02	2020003593/S3-49	2030-03-31	794,8
8	2020-09-04	2020008411/S3-88	2030-06-30	233,4
Iš viso pagal ilgalaikių paskolų sutartis				10 309,5
Trumpalaikių paskolų sutartys				
1	2020-04-22	1S-50/S9-43	2020-12-31	1 000,0
2	2020-11-10	1S-139/S9-142	2020-12-31	631,0
Iš viso pagal trumpalaikių paskolų sutartis				1 631,0
Automobilių finansinės nuomos (lizingo) sutartys				
1	2019-03-18	S8-8	2024-03-18	18,2
2	2019-03-21	201903N-27/S8-9	2024-03-21	16,0
3	2019-03-21	201903N-27/S8-10	2024-03-21	16,0
4	2019-03-21	201903N-27/S8-11	2024-03-21	16,0
5	2019-03-21	201903N-27/S8-12	2024-03-21	16,0
6	2020-10-09	PS-56	2025-10-09	27,0
7	2020-12-08	S8-64	2025-10-31	24,1
Iš viso pagal automobilių finansinės nuomos (lizingo) sutartis				133,3
Paskolų įsipareigojimai pagal DNMP				68,5
Iš viso, iš jų:				12 142,3
-	ilgalaikiai įsipareigojimai			10 511,3
-	trumpalaikiai įsipareigojimai			1 631,0

Šaltinis - Utenos rajono savivaldybės administracijos ir Utenos daugiafunkcio sporto centro apskaitos registrai, sutartys ir pateikta informacija